

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 118

Maribor, sobota 24. maja 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.400
Velja mesečno, prejetan v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Zakon — ali strankarske bojne organizacije?

V Avstriji se vrši te dni zanimiva zaključna borba za vprašanje: ali naj vzdržuje red in mir v državi država sama s svojimi vojaškimi in drugimi razpoložljivimi silami, ali pa si naj to pravico uzurpirajo razne strankarske bojne organizacije, ki — oborožene od pet do vrata — napadajo druga drugo ob vsaki priliki ne samo z besedami, ampak tudi dejanski in tako zanašajo v javno življenje še večji kaos, še večji nered in zmešnjavo. V Avstriji ste se že leta sem na tak način pobijali dve bojni organizaciji: socialistični Schutzbund in pa krščansko-socialno-neimškonacionalni Heimwehr. Ponovno in skoro neprestano je bilo čitati o javnih nastopih obeh organizacij in o spopadih ob takih prilikah, o krvi, ki je tekla, in o mrtvih, ki so padli kot žrtve medsebojnega masakra.

Avstrijski državniki si dolgo niso mogli ali niso hoteli priti na jasno glede teh organizacij. Bivši zvezni kancelar dr. Seipel je celo očitno in javno kokehtiral s Heimwehrom, ki ga je smatral kot barijero proti socializmu. Tudi dr. Schober sam je dolgo kolebal in ni še poteklo veliko mesecev, ko je tudi on še v nebo povzdigoval heimwehrske gibanje kot ljudsko gibanje proti objestnosti raznih partizanskih organizacij. Preokret v dr. Schobrovem mišljenju je nastal šele po njegovih potovanjih v Rim, Berlin, Pariz in London. Dočim je znano, da je v Rimu in Berlinu kaptiviral mogotce obeh držav, da bi ga podpirali pri njegovih stremeljenjih v Parizu in Londonu, je ravno tako tudi znano, da je bil v Parizu in Londonu radi zunanje-ga posojila, ki ga Avstrija nujno potrebuje, in znano je tudi to, da so mu v Parizu in Londonu odločno rekli, da je predpogoj za posojilo: razoroženje vseh zasebnih bojnih organizacij v državi. Zakaj takoj po povratku iz Londona je dr. Schober to izrecno tudi javno povedal in najavil, da bo predložil parlamentu zakon o razorožitvi Heimwehrovci so se uprli in poslali Schobru pismo, v katerem so mu nekako ultimativno stavili gotove zahteve, kojih sprejetje bi pomenilo kapitulacijo državne oblasti pred zasebno bojno organizacijo. Schober je te zahteve odklonil in v včerajšnji seji avstrijskega parlamenta zakon o razorožitvi vseh zasebnih organizacij predložil in utemeljil. Ni dvoma, da bo predložil na gospodarsko ozadje zakona z ozirom na veliko večino. Heimwehr sam uvideva, da je z ultimatom Schoberju napravil neumnost in že trobi na umik, češ, da je bil mnenja, da je nameravana samo razorožitev Heimwehra, ne pa tudi Schutzbunda.

Tako bo torej v doglednem času izvršena demobilizacija Heimwehra in Schutzbunda in red in mir v Avstriji se bo vzdrževal samo na podlagi zakonov. Gesta avstrijske vlade, dasi je — kakor rečeno — bila diktirana od zunanjih okolnosti, je simpatična tudi za nas v

Loucheur v Beogradu

VAŽNA KONFERENCA V BEOGRADU ZA UVELJAVLJENJE PARIŠKEGA SPORAZUMA O UREDITVI VZHODNIH REPARACIJ.

BEOGRAD, 24. maja. Davi je prišel semkaj znani francoski državnik in večkratni minister Loucheur, predsednik pariške konference za vzhodne reparacije. Njegov prihod je v zvezi z uveljavljanjem v Parizu sklenjenega sporazuma. V Beogradu bo konferiral Loucheur z našim zunanjim ministrom dr. Marinkovičem in rumunskim poslanikom v Londonu, Titulescom, ki se istotako mudi v Beogradu. Loucheurja je sprejel na kolodvoru naš zuna-

nji minister dr. Marinković z vsem osobjem zunanjega ministrstva, francoski poslanik Dard ter številni njegovi osebni prijatelji in znanci.

Beograjski listi razpravljajo obširno o važnosti beograjske konference ter pozdravljajo odličnega francoskega državnika, naglašajoč njegove velike zasluge za ureditev reparacijskega problema. Drevi priredi vlada Loucheurju na čast slavnosten banket.

Blamaža Heimwehra

DR. SEIPLOVE ZAKULISNE SPLET KE PROTI SCHOBROVEMU REŽIMU. — HEIMWEHROV ULTIMAT ZADEL NA SPOŠEN ODPOR.

DUNAJ, 24. maja. Heimwehr se je s svojim ultimatom zveznemu kancelarju dr. Schobru glede razorožitve strankarsko-bojnih organizacij skoro popolnoma izoliral. Njen korak namreč ne odobravajo niti široke mase, še manj pa politične stranke, ki smatrajo nepremišljeno postopanje Heimwehra za nevaren prejudic. Celotno krščansko-socialno, ki so ustanovili Heimwehr kot svojo organizacijo, so se izrekli odločno proti načini, kakor je skušala Heimwehr pritiskati na dr. Schobra.

Vesti o kritičnem položaju v Avstriji je smatrati zato kot neumestne. Zvezni kancelar dr. Schober ima v policiji najbolj zanesljivo zaslombo, močno oporo pa tudi v armadi pod vodstvom vojne-

ga ministra Vaugoina, da lahko že v kalli zaduši vsak poizkus nasilne izpremembe sedanjega režima. Položaj je čisto jase. Bivši zvezni kancelar dr. Seipel, ki se mu stavlja Heimwehr na razpolago, hoče preprečiti, da bi dobila dr. Schobrova vlada inozemsko posojilo, ki bi pripomoglo k stabilizaciji dr. Schobrovega režima in ker je verjetno, da bo sedanja vlada takoj nato razpisala volitve. Dr. Seipel, ki je že mnogo izgubil na svojem prestižu, dela z vsemi kriptli na to, da čimprej odstrani dr. Schobra, kar pa se mu ne bo posrečilo. Z blamažo, ki jo je doživela Heimwehr s svojim ultimatom dr. Schobru, je doživel obenem popoln polom svoje taktike v borbi za oblast v Avstriji tudi dr. Seipel.

Rekonstrukcija Macdonaldove vlade

LONDON, 24. maja. V političnih krogih se govori, da bo Macdonald vsled Mosleyjeve ostavke v kratkem izvršil rekonstrukcijo svoje vlade. Za Mosleyjevega naslednika bo imenovan Simon Aplee, ki je bil v prvem Macdonaldovem kabinetu podtajnik v vojnem ministru. Iz vlade izstopi tudi minister za delo Thomas in prevzame ta portfelj Macdonald sam, da se čimbolj posveti rešitvi problema brezposelnosti.

Konferenca trgovskih zbornic v Dubrovniku

DUBROVNIK, 24. maja. Danes in jutri se vrši tu konferenca vseh industrijskih, trgovskih in obrtnih zbornic kraljevine Jugoslavije. Že včeraj so dospeli semkaj tajnik ljubljanske TOIZ Mohorič, tajnik zagrebške zbornice dr. Cuvaj, od beograjske Stanojlovič, od sarajevske dr. Besarović, od novosadske Miličević in od podgoriške Radović. Skupno s predsednikom dubrovniške zbornice dr. Čingrijo in njenim tajnikom dr. Mediniem so došli program razprav na konferenci. Konferenca se vrši v mestni posvetovalnici, ki je svečano okrašena.

toliko, ker smo imeli ponovno priliko pisati o heimwehrovskih dispozicijah in intencijah tudi na zunaj, zlasti napram nam. Konkretno so bili izneseni dokazi o heimwehrovskih mobilizacijskih načrtih ob naši meji na severu, in evropska javnost je imela prav, če je videla v Heimwehru istotako kakor v makedonstvu-

Papež kupil vilo v Francovih varih

PRAGA, 24. maja. Papeška kurija je kupila v kopališču Francovi vari na Češkoslovaškem krasno vilo, kar je vzbudilo splošno pozornost. Kakor se govori, namerava papež priti za dalj časa v to znamenito zdravilišče.

Veliki viharji v Hercegovini

MOSTAR, 24. maja. V Hercegovini, posebno v okolici Mostarja, so divjali zadnja dva dneva silni viharji, ki so napravili ogromno škodo. Sadovnjaki in vrtovi so močno trpeli že vsled vladajočega nenavadnega mraza, sedaj pa je vihar opustošil še vinograde.

Poglavar mohamedanske cerkve prosi za upokojuitev

SARAJEVO, 24. maja. Reis el ume, dr. Čaušević, ki je bil pred kratkim imenovan za poglavarja muslimanske cerkve v naši državi, je vložil na prosvetno ministru prošnjo za upokojuitev. Kdo bo njegov naslednik, se še ne ve.

Ali si že član „Vodnikove družbe“?

wehru istotako kakor v makedonstvu-jušjih element neredov in nemirov in komplikacij. Zato je tudi s tega vidika le pozdraviti, ako se bo zakon o razorožitvi teh nelegalnih organizacij v sosedni Avstriji res tudi z vso doslednostjo izvedel in ne sam

Meinl-ove pražene kavine mešanice:

Mešanica VII	1/4 kg	Din 12.—
VI	1/4 "	" 14.—
V	1/4 "	" 16.—
IV	1/4 "	" 18.—
III	1/4 "	" 20.—
II	1/4 "	" 24.—
I	1/4 "	" 26.—
Special	1/4 "	" 29.—
Threestars	1/4 "	" 32.—

JULIO MEINL, UVOZ KAVE
Ustanovljeno 1862 XXI

Nansenova ustanova za razlikovanje polarnih krajev

OSLO, 24. maja. Pred kratkim umrli slavni raziskovalec polarnih krajev, Nansen, je v svoji oporoki določil 90.000 švedskih kron kot ustanovo za podpiranje polarnih raziskovanj.

Pozabljenost kirurgov

Statistično je dokazano, da niso prav nič redki primeri, da kirurgi pri operacijah v trebuhu pozabijo razne predmete, katerih se poslužujejo pri operacijah: vato, škarje, pincete in podobne stvari. Nekoč se je celo pripetilo, da je neki zdravnik pozabil v trebušni votlini svoja očala. Taki slučaji se dogajajo tudi v bolnicah in na klinikah velikega ugleda. Poizkušalo se je že vse mogoče, da bi se prišlo temu v okom, toda bilo je vse zaman. Ker se pri operacijah uporabljajo vsa mogoča sredstva, je čisto lahko, da se kak predmet pozabi. Često take stvari ostanejo potem v telesu vse življenje, ne da bi povzročale bolniku kake posebne komplikacije. Navadno pa nastanejo seveda težke bolečine. Nekatere od takih predmetov je lahko odkriti potom rentgeniziranja, druge zopet ne, na primer vate itd. Seveda nastanejo radi pozabljenosti kirurgov čisto silno neprijetni konflikti in morajo plačati navadno kirurški svojim pacientom veliko odškodnino. V naših krajih pa, hvala Bogu, sedaj še niso znani taki slučaji.

Gad je pičil

na obgozdnem pašniku v Vinarjih pri Kamnici 5letnega pastirčka Toneta Robiča, ki je ob robu gozda pasel 2 očetovi kravi. Dečka so prepeljali v bolnico. Kmetje iz Kamnice in Bresternece pripovedujejo, da je letos na solnčnih parobkih in obronkih, kjer se nahajajo štorovje, kamenje in krčevina, vse polno gadov in modrasov, ki pretijo postati pravcata nadloga za ljudi in živino.

Neumestno divjanje z vozovi

po ulicah se je zadnji čas zopet razpaslo in povzročilo že nekaj nezdod. Prišlo bo pa tudi do resnih nesreč, če se to ne omeji. Včeraj je neki hlapec Fr. B. iz Melja v takem naglem diru na Meliski cesti podrl na tla 9letno Diano Perhavec. Dve kolesi sta ji šli čez nogo. Vendar je na srečo dobila le lahke poškodbe.

Primorske vesti

Publicistka Klara Mauthner je opisala v dunajski »Arbeiter Zeitung« Trst, kakoršen je sedaj. Iz njenega sestavka posnemamo to-le: »Ni druge modrosti iz ponosne preteklosti, ki bi se bila oprijela sedanega regimenta v Italiji globlje in močnejše, kakor modrost o kruhu in igrah. Glede kruha Trst ni na najboljšem. V pristanišču je postalo precej tiho in ker je bilo baš sedaj z velikim hrupom otvoreno novo svobodno pristanišče na Reki, bo v bodoče v Trstu še nekoliko bolj tiho. Izginile so z ulice eksotične postavke orijentalnih trgovcev in ako se vspne kvišku v novi četrti v Benetkah vsak dan kako novo ogromno najemniško poslopje, dviga na obrežju Trsta plašni poskus nebotičnika samotno in boječe svoje opečnato rdeče zidovje proti bledemu spomladanskemu nebu... Če je nemogoče izvedeti kaj le približno točnega in zanesljivega o številu nezaposlenih, je pa gotovo to, da raste število z vsakim dnem. Zato pa je bilo dovoljeno z modrim molkom izseljevanje in kdor je mlad, zdrav ter ima sredstva, se bo gotovo poslužil te možnosti. Drugi morajo ostati doma in ako vprašate stare prijatelje, zakaj se ne ravnaajo v postnem času tako, kakor nekoč, dobiš v devetih od desetih odgovor: sedaj se postimo celo leto... Trst je v temelju italijanski. Toda korak pred vrata, v »zalede«, na Prosek, v Brestovico, vodi v čisto slovansko ozemlje. Neka mlada učiteljica, ki biva nekje tam gori, se mi pritožuje, da otroci ne znajo skoro niti besedice italijanski, ko vstopijo v šolo... Na malih parnikih, ki vozijo v istrsko obrežna mesta, trgujejo živahno slovenske tržanke in »Slavica« obvladuje položaj... Posebno »odrešeni« niso

videti Tržačani na sploh. Vsak žor Gigi in vsaka žora Pina, pri katerem na lahko potrkaj, vzdihne: Tempi passati, tempi beati... Po ladjedelnih se vleče delo počasi, pristanišča ni več spoznati. Ali prireditelj sledi prireditvi — canta, che te passa!

V Trstu je 1005 javnih lokalov, v katerih prodajajo alkoholne pijače. V 28 lokalih točijo vino in žganje. Hotelov in boljših gostiln je 380, kavarn 172.

V zgodovinskem Štivanu pri Devinu zgradijo iz kraškega kamna novo cerkev, ki bo široka 15.50 m, dolga 29 m in visoka 18 m. Zvonik, ki bo tudi iz kraškega kamna, bo visok 30 m. Zgradba cerkve bo stala 530 tisoč lir. Ker so bili okoli Štivanja v vojni besni boji, bo stranska kapela v cerkvi posvečena spominu padlih vojakov tretje armade.

Goriški poslanec Caccese je govoril v parlamentu o kraškem vodovodu, ki interesira goriško in tržaško pokrajino. General Borojević je bil dal zgraditi velik in obsežen vodovod za svojo armado na Krasu. Po vojni so bili razbiti razni vodni dovodi in stroji. Od starega vodovoda so ostali le mali deli. Italijanska vlada je poskrbela za načrt, po katerem bi bil Kras dobro preskrbljen z vodo. Ali Caccese je moral potožiti, da so oni načrt sicer že odobrili vsi tehnični organi ministrstva za javna dela, toda po dveh letih še vedno ni nikake odločitve za finansiranje in izvršenje vodovoda. Minister za javna dela Crollanza je izjavil, da ima vlada načrt pripravljen in da se bo kmalu uresničil, v kar ima najboljšo upanje.

vzgledu bodo najbrže sledile tudi še nekatere druge stroke. Za enkrat bomo pa z zanimanjem zasledovali ta značilni poizkus kovinarjev. Zveza je na pobudo velesejske uprave prevzela tudi razprodajo velesejskih vstopnic, ki upravičujejo k polovični vožnji.

Ljudska univerza v Mariboru.

V ponedeljek, 26. maja, zaključil g. prof. Šest, režiser ljubljanske drame, svoja interesantna izvajanja o pravilnem vedenju doma in v družbi. G. prof. Šest je našel najlepše priznanje pri svojem prvem predavanju od strani mnogoštevilnega občinstva in zasiguran mu je tudi nadaljni najživejši interes naše publike. Z njegovim predavanjem se zaključil letošnja predavalna sezona.

Dragoceno darilo mariborskemu muzeju.

Obče spoštovani in priljubljeni narodnjak g. Thaler, graščak na Karlovem pri Št. Ilju, je poklonil po znanem numizmatiku sod. svetniku g. dr. Travnerju mariborskemu muzeju dva srebrna novca iz l. 1708 in 1752, ki sta bila v prometu na Bavarskem in v Šleziji. Zanimivo je, da je g. Thaler našel novca v svojem vinogradu v Št. Ilju. S tem plemenitim darom se je numizmatična zbirka mariborskega muzeja povečala za dva dragocena novca in gre gospodu Thalerju za velikodušen dar vse priznanje.

Otroški »meeting« v mestnem parku!

Za velezanimivi otroški meeting, ki bo v nedeljo, dne 1. junija predpoldne v mestnem parku, vlada splošno zanimanje med starimi in mladimi. Kako tudi ne, saj marsikak dirkač že vidi v duhu z diplomom okrašeno sobo, ki bo kajpak tudi mamici in atekom v ponos. Zdi se, da bo kljub ostri konkurenci število zmagovalcev precejšnje, saj deca kaj pridno trenira na vseh dvoriščih in klanjih. Izbira bo zelo pestra: teki, štafete, šaljivi teki, dirke s kolesi, tricikli, skiro, obroči, »holenderji«, avtomobili in drugo. Tekmovalci se sprašujejo med sabo, če bo tudi godba, ker je baje zmaga sigurnejša. Če jo imajo stari in mladi, je razumljivo, da jo bodo imeli tudi najmlajši. Torej na delo!

Mariborski in dnevni drobiž

Lep slovanski večer

nam je priredila sinoči Ljudska univerza v kinu Apolu: proslavo obletnice prve poljske konstitucije od 3. maja 1791. Večera se je udeležilo znatno število Mariborčanov, navzoč je bil tudi mestni župan g. dr. Juvan. Večer je otvoril predsednik Ljudske univerze g. inž. Kukovec, ki je zlasti toplo pozdravil generalnega konzula poljske republike g. Lazarskega in zastopnika jugoslovansko-poljske lige v Beogradu g. Papiakowskega. Pevski zbor tukajšnjih magistratnih uslužbencev je zapel poljsko himno, ki jo je občinstvo poslušalo stoje, ter še eno poljsko pesem. G. prof. dr. Crnek je orisal zgodovinsko ozadje in pomen prve poljske ustave, g. prof. Gruntar pa gospodarsko stanje in napredek današnje Poljske ter na skioptičnih slikah tudi posamezne važnejše pokrajine in kraje Poljske. Generalni konzul g. Lazarski se je Mariborčanom v iskrenih besedah zahvalil za lepo, intimno prireditev. V zaključnem govoru je predsednik Ljudske univerze g. inž. Kukovec povdaril, da je jugoslovanski Maribor vsikdar čutil tudi vseslovanski. L. 1916, ko so mnogi begunci iz Poljske živeli tu v veliki bedi, so hoteli mariborski Slovenci njim v prid prirediti koncert, ki so ga pa zabranili takratni nemški magistratni mogotci. Upa, da bo tudi v Mariboru v doglednem času ustanovljena poljsko-jugoslovanska liga, ki bo še bolj poglobila stike našega in poljskega naroda.

Imenovanje.

Gdč. Milica Schaup, absolvirana filozofka, hčerka profesorja g. Adolfa Schaup-a v Mariboru, je imenovana za suplentinjo na gimnaziji v Vranji v Južni Srbiji.

Sokolski dom v Rušah.

Le še nekaj dni nas loči od izrednega slavlja v Rušah, otvoritve Sokolskega doma, ki bo ravno za desetletnico društvenega obstoja. Z mrzlično naglico napreduje zadnja dela na stavbi, izravnavajo se letno telovadišče tik za domom in se pripravljajo za delni župni zlet, ki bo v četrtek, 29. t. m. Velepomemben je dogodek ne samo za domače društvo, temveč za vso sokolsko in narodno javnost. Saj se z otvoritvijo novega Sokolskega doma pomnoži število sokolskih zavetišč, vzgajališč naše mladitve po vzvišenih sokolskih načelih, ki so temelji sreče, naroda in države. Zato naj bo ta dan otvoritve Sokolskega doma v Rušah posvečen skupnemu veselju številnih sokolskih družin in vseh onih, ki so močne volje in dobrega, plemenitega srca.

Trgovine na dan Vnebohoda zaprte.

Trgovski gremij razglašja, da morajo biti trgovine v Mariboru na praznik Vnebohoda, dne 29. tm. po sklepu gremijskega načelstva ves dan zaprte.

Izjemne vožnje mestnih avtobusov jutri 25. t. m.

Na progi Maribor—Melje—Sv. Peter bo jutri, 25. t. m., radi birne v Sv. Petru vozil izven obstoječega voznega reda avtobus tja in nazaj tudi še ob 8., 9. in 10. dopoldne ter ob 15., 16. in 17. popoldne. — V slučaju legega vremena bo na progi Maribor—Rog. Slatina vozil tudi novi Ford-avto za 20 oseb.

Radi določitve cen piva

in pospeševanja akcije za zgradbo gostilničarske pivovarne v Laškem, je sklicala gostilničarska zadruga v Mariboru za 27. maja ob 14. uri v hotelu »Orel« izreden občni zbor. Ker vladajo v naši zadrugi iste težnje in razmere kakor v mariborski zadrugi, pozivamo radi malo odmerjenega časa članstvo gostilničarske zadruge za mariborsko okolico k številni udeležbi. — Gostilničarska obrtna zadruga za mariborsko okolico v Pobrežju.

Neumestne zmešnjave.

Doslej so vsako leto na šolah praznovali dne 24. maja oba blagovestnika sv. Cirila in Metoda skupno katoliški in pravoslavni. To je bilo v redu, ker dne 5. julija, ko je katoliški praznik sv. Cirila in Metoda, itak ni več pouka in je prav, če katoliški otroci tudi že praznujejo na 24. maja. Letos pa je nenadoma včeraj od banske uprave prišlo brzojavno naročilo, da se mora danes vršiti pouk. Take zmešnjave — in še posebej v zadnjem hipu — pač niso niti potrebne niti umestne!

Adam v kuhinji.

Kakor znano, se vrše te dni pri Gambrinu vojaški nabori. Neki fant seveda okajen, je izvršil svojo dolžnost in bil dobrovoljno odpuščen. Med tem pa je pozabil, skozi katera vrata je prišel in prime za kluko najbližnjih, nesreča je hotela, da je prišel v restavracijsko kuhinjo. Iz sitnega položaja ga je rešila vojaška roka. Kot kronisti ne moremo mimo takih nezgod.

Nezgoda pri delu.

V Poličanah je včeraj padla z lestve 39letna posestnica Marija Piršova. Pri padcu se je močno pretresla in zlomila desno nogo v kolkih. Prepeljali so jo v bolnico.

Z voza je padla

sinoči na Cesti na Brezje 55letna zasebnica Marija Mikenauer iz Pobrežja. Pri padcu si je zlomila levo nogo pod kolonom.

Drž. gimnazija »Kraljeviča Andreja« v Ptuj

proslavi svoje častno imenovanje po N. Vis. kraljeviču Andreju v ponedeljek, dne 2. junija. Spored proslave: ob pol 9.: Odkritje spominske plošče v gimnaziji; ob 9.: Slovesna služba božja v mestni cerkvi; ob 10.: Dijaška akademija v mestnem gledališču z bogatim sporedom; ob 13. banket; priredi mestna občina ptujka povabljenim gostom.

KLOBUKI ZA DAME IN GOSPODE

Ivan in Helena Kvas. Aleksandrova c. 32

Motnje v želodcu in črevesu, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoziteto, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefove« grenčice. Zdravniki svetovnega slovesa hvalijo izborni učinek, ki ga ima »Franz Josefova« voda v svoji lastnosti kot milo odvajajoče sredstvo zlasti pri močnokrvnih, korpušnih osebah s satikarjih in hemeroidno bolnih. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Nova zdravnica v Mariboru.

Dr. med. Mila K o v a č je otvorila prakso za rentgenološka preiskovanja in obsevanja v Mariboru, Aleksandrova c. 6 (tel. 2888 interurb.). Ordinacija od pol 9. do 17. (5. popoldne.) 1509

Pevsko društvo »Lira« v Radvanju priredi dne 15. junija v gostilni Plohl. Tezno (vežbališče), veliko poletno veselico. Godba, ples na novem, velikem odru, petje, ribolov, streljanje in kegljanje na lepe dobitke. Čisti dobiček je namenjen društvu, da si nabavi nov glasovir. Na obilen obisk vabi odbor. 1537

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Sobota, 24. maja ob 20. uri »Herman Celjski«. Kuponi.

Nedelja, 25. maja ob 20. uri: »Piskrovez«. Kuponi. Znižane cene.

Ponedeljek, 26. maja. Zaprto.

Torek, 27. maja. Zaprto.

Sreda, 28. maja ob 20. uri »Pravljica o rajski ptici«. Premijera, ab. A.

Iz gledališča. V nedeljo, 25. tm se po skoro polletnem presledku ponovi zelo zabavna in melodijozna opereta »Piskrovez«, ki je bila letos zelo simpatično sprejeta. Veljajo znižane cene in kuponi. — V sredo, 28. tm. se bo vršila že tretja krstna predstava izvirne drame v letošnji sezoni v režiji g. Skrbinška. Upriporila se bo zelo zanimiva in globoka drama priznanega mariborskega pisatelja dr. Maksa Šnuderla »Pravljica o rajski ptici«. — Gospa Štefa Dragutinovičeva, uvaževana članica mariborskega gledališča, bo slavila 5. junija 35letnico svojega plodonosnega umetniškega delovanja. Ob tej priliki bo nastopila v glavni vlogi komedije slavnega nemškega pisatelja G. Hauptmanna »Bobrov kožuh«, ki jo režira g. J. Kovič.

Inozemski obrtni izdelki v naši državi.

Med obrtništvom v Mariboru se letos opaža precej živahno zanimanje za jubilejno razstavo ljubljanskega velesejja, katera se otvori 29. t. m. O tem predmetu se je posvetovala na svoji četrtkovni seji tudi eksekutiva Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru in sklenila udeležbo na velesejmu po možnosti pospeševati. Splošna zveza je tudi sprožila misel, naj bi se povodom velesejja zbrali v Ljubljani zastopniki kovinarske industrije iz cele banovine, da si ogledajo inozemske kovinarske izdelke in da se posvetujejo o potrebni strokovni organizaciji domače produkcije, da se prepreči uvažanje produktov, ki se lahko izdelujejo tudi doma. Temu

Sokol Maribor-matica

JAVNA TELOVADBA

Na letnem telovadišču v Ljudskem urilu

V nedeljo 25. V. 1930

Čiščenje naših krajevnih imen

(Piše Davorin Žunkovič)

Resni možje so poskušali v zadnji dobi to izvesti, kar je »Slovenska Matica« že nameravala pred 60. leti: vse deloma nejasne, deloma do skrajnega popačene oblike naših krajevnih imen spraviti zopet v red in sicer iz jezikoslovnih, zgodovinskih, zemljepisnih in kulturno-zgodovinskih vidikov. Vzplamtel je takrat živahen ogenj, toda ni našel boljše gradiva kakor kup — slame. Ni prišlo do nobenega konkretnega dela.

Sedaj se je javila nova pobuda za to. Občine si morajo nabaviti nove pravilne napise vseh krajevnih imen svojega področja. Razvilo se je v kratkem zelo živo zanimanje za to stroko v javnosti in so bili videti že tudi dobri uspehi. Toda po lepem plodonosnem začetku se je pojavil kmalu nepričakovan zastoj in obvladala je neka prikrita nevolja, ker se je zgodaj začelo nekako javno prerekanje in dlakocepljenje.

Kljub temu pa nočemo radi takih posameznih izrodov pognati palice v grm in nameravamo to čiščenje stvarno nadaljevati, in to že radi tega, ker dobivamo iz občinstva vedno nove pobude. S tem hočemo iti tudi vsem onim na roko, ki imajo pri tem sicer odločilno besedo. Poštna, železniška, davčna, kartografska itd. uprava vendar ne more znanstveno pretresti vsakega krajevnega imena, ker bi morala sicer ustanoviti kak poseben oddelek za to panogo. Treba je torej neizogibno, da dobe že kak preprosto utemeljen predlog ter da uvedejo potem konkretno, v obče že röntgenizirano ime v uradno in javno rabo.

Take predloge bo objavljala »Večernik« v vsaki sobotni številki. Ako pa ve kdo še kaj več, kar se ni upoštevalo pri odločitvi imenske oblike, potem naj to javi uredništvu ali pa piscu samemu, kajti človeška izkušnja pravi, da je dobro sicer dobro, ali boljše je še boljše!

Razlagati in popravljati hočemo imena, kakor se nudijo in v oni vrsti, kakor prihajajo pobude, nasveti ali stvarni popravki.

Upajmo, da tokrat ne zaspimo pri tem delu, katero hočemo seveda pri vsej naravni suhoparnosti izvajati tako, da bo vendar izzvalo saj nekaj zanimanja tudi v širši javnosti.

1. »Peca« ali »Peča«?

Slovenci kakor Nemci rabijo danes za znano obmejno gorovje na Koroškem ime »Peca«. To nedomače zvonečo obliko smo menda prevzeli od Nemcev, kajti pravilno in naravno bi se morala glasila: Peča.

Poznamo sicer v starejših virih že tudi obliko »Petzen« (Megiser), toda mi moramo pred vsem upoštevati uradno rabljeno staro in zgodovinsko ime »Peča«. V solnem patentu cesarice Marije Terezije iz leta 1754 najdemo izrecno le »Petschen«, in moramo to obliko smatrati kot pravilno kakor tudi kot nekaj običajno; kajti v uradnih zadevah se je moralo posebno v tem slučaju to ime tako glasiliti, kakor ga je ljudstvo poznalo, ker bi se pri kaznivih prestopkih onega patenta lahko vsako izgovarjal, češ, da mu ni bilo jasno kje leži »Petzen«, ker pozna le »Pečo«!

Ime »Peča« je pa tudi jezikoslovno in narodopisno upravičeno v tej obliki. Staroslovenska »peča« ima dvojni pomen: straža in votlina. Ker kake straže v taki višini (nad 2000 m) ne bo nihče vzdrževal, moramo tu upravičeno misliti na kako veliko votlino ali jamo v tem gorovju, ker nas v tem podpirajo tudi ljudske pripovedi.

Tukaj je ustajena znana pripovedka, da kralj Matjaž še ni umrl, nego da samo spi v tej votli gori s svojo vojsko in da se bo prebudil, ko pride določen čas za osvoboditev vseh Slovencev. — Ker pa ima vsaka ljudska domišljija vselej kak naraven povod, moramo tudi smatrati kot temeljno snov za to pravilno dejstvo, da so že davno poznali v tem gorovju kako veliko votlino, koje vzhod pa danes ni več znan, ker je zasut. Vsako domnevo pa, da bi ljudska govorica bila tam utaborila ono vojsko, ne da bi vedela, da je tam tudi prostor za to, moramo odločno zanikati, kajti vsako izoblikovanje fantazije se vrši na podlagi tajnostnih zakonov.

Zagonetka, kako je postal kralj Matjaž v slovenski narodni pesmi naš narodni kralj in da počiva v slovenski zemlji, še sicer ni rešena, ker se naša inteligenca nikakor noče otresti za nas zelo škodljivih predsodkov o naši preteklosti; pač pa je povod precej jasnemu, kdor ve, da se je kralj Matjaž posluževal v svojih diplomatičnih listinah še staroslovensčine, na kar je že opozoril rumunski slavist Joan Bogdan v svojem delu: »Documente lui Stefan cel Mare« (»Listine Stefana Velikega«). Tam je objavil 483 staroslovenskih listin omenjenega moldavskega vojvode, in med temi je tudi nekaj takih, katere je menjal s svojim sodobnikom in sosedom kraljem Matjažem.

Da pa je bil ta kralj nam Slovincem jako blizu, razvidimo tudi iz tega, ker je kraljeval tudi nad Prek- in Medmurjem; da je n. pr. Radgona še pozneje pripadala pod Ogrsko in da se je slovensčina nekaj govorila saj do Donave, ker nam to dokazujejo razna krajevna imena, katerih Madžari še do danes niso prevedli v svoj jezik.

Ne čudimo se torej, če tega tudi zgodovinsko znamenitega kralja naši predniki niso pustili navadno umreti, nego so ga le kot spečega premestili v podzemeljske jame gore »Peče«.

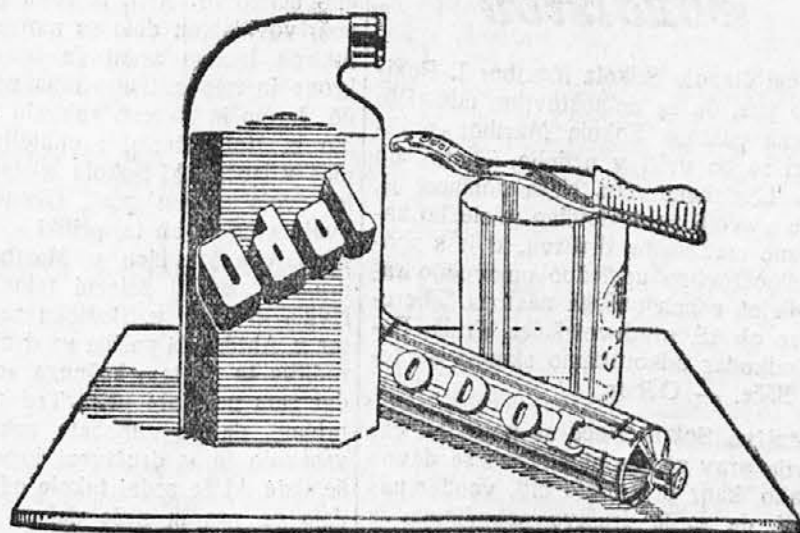
Tukaj je tudi umestno opozoriti na ono napačno naziranje, kako je dobil kralj Matjaž priimek »Corvinus«, t. j. »vranski«. Ker je bil v vsaki njegovi listini imenovan kot »rab božie« (=sluga božji), je neki posebno »duhovit« Nemec smatral ta »rab« kot nemški »Rabe«, in ker se ta zove v latinščini »corvus«, je dobil kralj pozneje v zgodovini pridevek »Corvinus«. — »Peca« se naj vnaprej piše in izgovarja le kot: »Peča«!

Kulturne vesti

Silajen uspeh razstave primorskih umetnikov v Beogradu. Kakor smo svoječasno poročali, se je vršila prve dni tega meseca v Beogradu razstava kulture Julijske Krajine, na kateri je bila posebno dobro zastopana likovna umetnost. Razstavili so skoraj vsi slovenski in hrvatski slikarji in kiparji, ki so bili rojeni v zasedenem ozemlju in ki deloma tam tudi še sedaj živijo. Od v Mariboru in na našem slovenskem severu bolj znanih umetnikov, so bili zastopani: Viktor Cotič, Albert Sirk, Niko Pirnat, Fran Stiplovšek, Ščuka, Avgusta Šantlova in Henrieta Šantlova. Dasi ravno se v Beogradu o razstavi ni veliko pisalo, je bil obisk zelo velik in tudi gnotni uspeh je presegel vse pričakovanje, kajti razprodana je bila večina slik in kipov, nekateri razstavljalci so pa razprodali sploh vse. V tem oziru pomeni ta razstava za Beograd nepričakovan rekord.

Za slovenski zemljepisni atlas. Te dni, ko smo po Sloveniji slovesno sprejemali slovanske geografe in obnavljali spomine na razvoj slovenske geografije in kartografije, smo nehote občutili veliko potrebo po slovenskem zemljepisnem atlasu, ki bi mogel zadostiti vsem modernim potrebam. Svoje atlase smo Slovenci sicer dobili že primeroma zgodaj, še do danes pa nimamo večjega dela in smo tako neobhodno navezani na uporabljanje velikih nemških, francoskih in drugi tujih izdaj. Da do takega atlasa še nismo prišli, je razumljivo, ker bi bili stroški tako ogromni, da jih nobena založba ne bi mogla prenesti, obenem bi pa atlas sam bil za enkratno nabavo predrag. Edina možna rešitev tega perečega vprašanja bi tedaj bila, da bi se ga lotila katera izmed naših književnih družb. Najbolj poklicana in prikladna bi bila brez dvoma Slovenska Matica v Ljubljani. Izdajati bi ga pa seveda morala v manjših zvezkih leto za letom, tako da bi bilo vse delo zaključeno v 5 do 10 letih. Priporočamo tedaj našim geografom in kartografom, da se za to zadevo zavzamejo, posebno pa naj bi se te akcije oklenilo Geografsko društvo na naši univerzi v Ljubljani.

Razpis nagrade Filharmonične družbe v Ljubljani. Filharmonična družba v Ljubljani je te dni razpisala nagrado 15.000

Negovanje ust z Odolom je naravnost dobrota. Gnitje v ustih, ki zobe polagoma uničuje, se zanesljivo zavre in po vsakem izplaknjenju z Odolom se širi po vseh ustih poživiljajoča svežost. Če oščetate zobe z Odol-pasto, ohranite zobe bleščeče bele.

dinarjev za najboljšo skladbo za veliki orkester in zbor ter eventualno še soliste. Pravico do tekmovalja imajo vsi jugoslovanski skladatelji, izvajanje skladbe mora trajati najmanj pol ure in biti mora še neizvajana. Rok za vložitev skladb poteče dne 1. maja 1. 1931.

Almanah »Meja«. Novoosnovani klub »Meja« v Mariboru je na eni svojih zadnjih sej sklenil, da izda v enem ali dveh letih velik almanah »Meja«, v katerem bodo poleg slik in drugega materiala zbrane tudi razne razprave nanašajoče se na zgodovinski, politični, narodni, kulturni, prosvetni, gospodarski, socijalni, planinski in tujkoprometni razvoj vse naše današnje države in narodne severne meje od Olševe do Krke in Mure v Prekmurju. Posebna pažnja se bo pa posvetila tudi boju za osvobodjenje in dogodkom od majske deklaracije 1. 1917. do razmejitve. K sodelovanju so pozvani vsi narodni in kulturni delavci, ki so kdaj delovali v tem obmejnem ozemlju ali so še sploh pečali z obmejnimi problemi.

Kazenska pravda zoper Veroniko Deseniško. Spisal univ. prof. dr. Metod Dolenc, izdal rektorat Univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani. — Menda ni nobena oseba iz naše zgodovine vzbudila med slovenskimi pisatelji in pesniki toliko zanimanja kakor Veronika Deseniška, nesrečna žena grofa Friderika Celjskega. Njena tragedija je doslej obdelana že v 5 dramah. Sedaj se je pa njene problema lotil še znanstvenik in nam v lični brošuri opisal kazensko pravdo proti njej. Dr. Dolenc je proučil vse znane sodobne viro o Veroniki in njeni usodi, dokazal zmozo celjskega kronista Vinkhua in ovrgel tudi podlago kazenskopravnega postopanja, kakor so ga opisali pisatelji Tomič, Josip Jurčič in Anton Novačan. Po njegovem mnenju Veronika ni bila obsojena pred sodiščem, ampak je postala enostavno žrtev starega Hermana, kakor opisuje tudi Oton Župančič v svoji tragediji. Razprava je zelo zanimiva in je brez dvoma najtehtnejša pravnozgodovinska slovenska studija.

Mladinski koncert Glasbene Matice

(Nekoliko potrebnih pojasnitev na izvajanja gospoda dopisnika B—š v »Večerniku« z dne 17. maja.)

Ravnateljstvo Glasbene Matice se je odločilo za izvajanje Dvořakove dramatične kantate »Mrtvaški ženini« enostavno iz razloga, ker ne nudi kmalu kaka kompozicija gojencem instrumentalistom takó obsežne in vsestranske glasbeno-vzgojne snovi, kakor ravno partitura te Dvořakove dramatične kantate. Pri tej izbihi se je še čisto posebno oziralo na gojence instrumentaliste, da ravno tej panogi glasbenega udejstvovanja nudi sicer tako redko priliko širšega poleta in obenem gojence z obvladanjem dane naloge dovede do večjih zmožnosti; gojenci si pri tem pridobé obširno orkestralno prakso, to ravno za naše prilike toliko važna nužnost; saj se pri nas ravno za

naraščaj dobrih orkestrskih moči do sedaj ni storilo takorekoč še nič.

Znano pa je, da zborova partitura te kantate ne vsebuje takih težkoč, kakršnih bi tudi mlajši zbor uspešno ne zmoget; to dejstvo je izvajanje tudi dokazalo. V kolikor pa je svoječasno izvajanje te kantate tu v Mariboru bilo morda boljše, se po tolikih letih pač ne more točno razsoditi.

Resnici na ljubo konstatiramo, da sta pripravljala ta koncert edino le prof. Schweiger in ravnatelj Hladek-Bohinjski.

Sedaj pa nekoliko glede »nevarnosti« — ki jo omenja poročevalec glede mladinskega zbora.

Konstatiramo, da je naš zbor sestavljen zgolj iz gojenk in gojencev naših meščanskih in srednjih šol. Ves ta pevski material je na šolskih zavodih v rokah priznanih strokovnih moči — in je tako teoretično kakor tudi tehnično že v toliko podkovan, da se lahko loti i takega dela, kakor je »Mrtvaški ženini«. Saj trdi poročevalec sam, da je bil zbor temeljito pripravljen in da se je častno odrezal. Zadnje pa je mogoče le takrat, ako so dani vsi potrebni predpogoji, ki pa jih poročevalec zbora v protislovju s seboj odreka s trditvijo, da zbor za izvajanje večjega dela nima potrebne tehnične prednabrazbe. Podčrtati moramo tu velevažno dejstvo, da se rekrutira pretežno večina zbora iz instrumentalistov. V kolikor podkrepi ta okolnost sposobnost v petju, o tem vedó najbolj soditi edino le zborovodje. Da je v našem slučaju bil zbor tudi pred začetkom vaj za »Mrtvaškega ženina« v glavnem tehnično že podprt, dokazuje dejstvo, da je zmagal to obširno delo komodno v 72 urah; te naloge bi tudi zbor z zrelim pevskim materialom ne zmagal hitreje.

Pevsko-tehnično in praktično kakor tudi teoretično se vzgaja zbor, kakor rečeno, že v svojih šolah, kar dokazujejo razni nastopi in akademije ne samo po zavodih, temveč tudi javno. S tem odpade torej poročevalec očitke, da zbor ni bil deležen glavnega pevskega pouka in se ni seznanil z našimi skladbami. Vzvišena naloga in sveta dolžnost Glasbene Matice je, seznanjati ves svoj glasbeni naraščaj s svetovno glasbeno literaturo (h kateri seveda nedvomno vstavimo tudi domača velika dela), ter tako podati mladini neobhodno potrebno čim širše glasbeno-kulturno obzorje. V to svrhu pripravljamo za bodočo sezono prekrasni VERDIJEV »REQUIEM«, za soli, zbor in veliki orkester; delo, ki se v Mariboru še ni izvajalo.

Če nazadnje še pripomnimo, kakor se je izrazil odlični slovenski glasbeni pedagog in skladatelj ob priliki našega proizvajanja Dvořakovega »Mrtvaškega ženina« — da je tako delo, oziroma izvajanje z mladino bodisi v zboru ali orkestru, najbolj hvaležno in plodonosno — in da se bo tudi on lotil v svojem delokrogu velike vokalno-instrumentalne kompozicije, ki se je pred leti izvajala tudi na naši Glasbeni Matici — smo povedali vse.

Ravnateljstvo
Glasbene Matice v Mariboru

Sokolstvo

Vsem članom Sokola Maribor I. Pozivamo vas, da se polnoštevilno udeležite javnega nastopa Sokola Maribor - matice, ki se bo vršil v nedeljo, 25. tm. ob 16. v Ljudskem vrtu. Naša dolžnost je, da se s svojo polnoštevilno udeležbo zahvalimo matičnemu društvu, ki je s svojo polnoštevilno udeležbo omogočilo tako sijajen uspeh našega nastopa. Zberemo se ob 15. pred vojašnico Kralja Petra, odkoder odkorakamo skupno na telovadišče. — Odbor.

Društvo Sokol - Hoče se poslednji čas razvija prav zadovoljivo. Dasi še davno ni takó, ko bi moralo biti, vendar nas veseli, da se je društvo povzdignilo iz svojega dolgoletnega mrtvila. Brat Šijanec, šol. upravitelj iz Razvanja, je v najobupnejših dobah društvenega življenja vztrajal in z železno voljo držal v rokah sokolski prapor. Imel je malo sodelavcev, pa še med temi je bilo več prepira kot stvarnega dela. Društvo je bilo že na tem, da ga župa razpusti. Toda prišel je preporod in preobrazba JSS v SKJ. Istočasno, ali prav za prav že poprej, pa

se je oprijel sokolskega dela z vso energijo učitelj br. Apih iz Hoč. Njegovemu požrtvovalnemu delu se moramo zahvaliti, da imamo sedaj že bradljo, drog, kroge in trapec. Telovadba se vrši redno. Javno in iskreno zahvalo pa izrekamo g. Hořstatterju, ravnatelju prepočilnice v Hočah, ki Sokolu izkazuje že več let svojo naklonjenost. Obenem se zahvaljujemo še ob tej priliki g. dr. Rojku, ravnatelju klavnice v Mariboru, ki je društvu podaril železni telovadni drog. Hvala gre tudi g. Božičku za žagovino, ter g. Ahtiku, ki pošilja na društvene prireditve tu pa tam kašnega »orača«, kadar sam ne more priti. Trdno smo prepričani, da bo započeto sokolsko delo uspevalo in v društveni krog privabila še tiste, ki še sedaj takole od daleč gledajo na nas in naše delo.

Sport

Maribor:Železničar.

Drevi ob 17.30 se ponovno srečata na igrišču ISSK Maribor v Ljudskem vrtu prvak Maribora z SK Železničarjem.

PRAVI

:FRANCK:

vedno

odlična kakovost!

Tekma bo brez dvoma zanimiva prireditelj. Predtekmo hosta odigrali mladinci »Maribora« in »Železničarja«.

Gradec:Maribor.

Ker reprezentanca mesta Maribora na jubilejnih prireditvah LNP v Ljubljani dne 31. maja in 1. junija ne bo sode-

lovala, se bo prihodnjo nedeljo brž čas vršila v Mariboru medmestna tekma Gradec:Maribor.

Sodniška sekcija, službeno.

Prijateljsko tekmo ISSK Maribor:SK Železničar dne 24. tm. ob 17.30 na igrišču ISSK Maribora sodi gosp. dr. Platinšek. Predtekmo pa gosp. Vesnaver.

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

103

Ko je bil z ogledovanjem gradu gotov, so papeža nastanili v razkošnem stanovanju, kamor je bila Lukrecija prenesla ves sijaj, s katerim se je obdajala v Rimu. To stanovanje ej štelo kakih deset sob. Stari Borgia je skrbno pregledal vrata in ključavnice. Šele nato se je zdel nekoliko pomirjen.

Odslovil je služabnike, ki so se gnetli okrog njega in je ostal sam z Lukrecijo, ki je postajala čimdalje bolj nemirna. Mislila je, da ji bo papež razložil, zakaj je prišel na Caprero. Toda kakor dobro je poznala svojega očeta, yendar ga še ni poznala do dna. Staremu lisjaku na videz niti ni prišlo na um, da bi razlagal in pojasnjeval, nego vprašal jo je nenadoma:

»Po kaj si prišla semkaj na Caprero, hčerka?»

»Saj veste, oče, da prihajam od časa do časa...«

»Torej nimaš nobenega posebnega vzroka, da bi se zatekla na Caprero?»

»Nobenega, oče,« je odgovorila ona z zelo naravnim glasom.

»Ti torej ne veš, kaj se godi?»

»Ali se kaj godi?» je vzkliknila Lukrecija, resnično vznemirjena.

»Hčerka, godi se to, da je Cezar popolnoma porazen, da se Rim dviga in da se ob tej uri nemara zbira konklave, da odstavi Aleksandra VI.«

Lukrecija je ostrmela, vsa prestrašena.

»Potemtakem,« je izpregovorila ob lahнем drgetu, »vas vodi na Caprero...«

»Strah, dete moje!« jo je prekinil stari z zamolklim glasom.

»Strah!... Ah, oče, vi niste nikdar rabili te besede... pa najsi je bil položaj še tako hud... Zberite svoj pogum! Ali so naše reči zares v tako obupnem stanju?...«

Papež je prikimal z glavo. Nato je vstal ter nadaljeval počasno se izprehajaje po sobi:

»Nekega dne sem storil gesto, ki me bo pripravila še do krvavih solz... Kakšna blaznost mi je tisti dan zatemnila oči?... Kateri zli duh mi je vdahnil tisto nesrečno misel, ki je bila prvi vzrok naše pogube?...«

»Ne razumem vas, oče.«

»Nekega dne je v mojem oratoriju v Vatikanu neki človek nesramno zavrnil ponudbo, ki sem mu jo stavil... Cezar je planil nadenj, da ga zabode — jaz pa sem zadržal Cezarja! Prijel sem ga za roko, ki je vihla bodalo!... Tisti človek je ušel... bil je v Montefortu... in on je tisti, ki je uničil Cezarjevo armado!...«

»Ragastens!« je kriknila Lukrecija z zamolklim srdom.

»En sam dan je zadoščal,« je nadaljeval stari Borgia. »To ljudstvo, ki se je treslo pred menoj, je dvigni-

lo glavo, kakor hitro je izvedelo novico o katastrofi... Spoznal sem, da mi Rim uhaja izpod rok... In celo v Tivoli sem zasačil okrog sebe zlovesče poglede... In zbal sem se! Toliko brezuspešnih naporov!... Toliko uničene mogočnosti! Mislil sem, da gradim na skali, zdaj pa vidim, da je stala trdnjava moje slave na pesku... Pravim ti, bojim se!...«

»Lukrecija, Lukrecija! Zdej zaupam samo še tebi... Ti veš, kako sem te vedno ljubil, kako sem te imel rajši od tvojih bratov, rajši celo nego Cezarja! Ti poznaš vso mojo misel, postavil sem te bil za tajno vedeževalko, ki je narekovala diplomacijo, kateri se klanjajo vladarji... Lukrecija, kaj ne da boš branila svojega starega očeta?... Kaj ne, da boš varovala starega leva, ki ga vse zapušča in ki ga hočejo zdaj raztrgati volkovi in lisice?...«

»Ah, oče!« je vzkliknila Lukrecija. »Ali morete dvomiti o tem?... Tukaj ste varni, popolnoma brez skrbi. Ne bojte se ničesar več. Toda oče, dajte, da vam povem: vaš nemir je pretiran. Ako je Cezar premagan, si bo zbral drugo armado... En sam poraz je premalo, da bi izbrisal toliko zmag... Kar se pa tiče tega razbojnika Ragastensa, sem že pripravila maščevanje... takšno maščevanje, da bo ta brezumni umrl v mukah najstrašnejšega obupa...«

»Kaj praviš?... Oh, če bi bilo resnica!«

»Ne dvomite, oče!... Nemudoma hočem poslati nekoga k Cezarju. On mora priti semkaj...«

Papež se je vzravnal.

(Nadaljevanje sledi.)

Že dolgo dobivajo

foto-amaterji plošče 6X9 za 18 Din. 9X12 od Din 30 naprej. Izdelava v 4-6 urah. Fotomayer, Gosposka ulica 39. 1531

Ugodna prilika!

Sivalni stroj »Singer«, le malo rabljen, najnovejši sistem ugodno prodam. Ogleda se v Keizarjevi ulici 9, vrata 3. 1529

Solčno sobo

z uporabo kuhinje oddam s 1. junijem stranki brez otrok. Nova vas, Livadna ulica 4. 1514

Za birmo

kupite svojemu birmancu foto-aparat, ker ga bo ta najbolj razveselil. Foto-centrala Vlašič, Trg svobode št. 6. 1492

Spejmem na dom pranje perila.

Strossmayerjeva ulica 3, dvorišče, vrata 2. 100

Oddam lepo solčno sobo

s prehrano ali brez eni ali dvema osebam s 15. junijem. Vrbanova ulica 57. 1534

Novo zidano hišo

z vrtom takoj prodam. Aljaževa ulica 5. Natančneje se izve v trafik, Tržaška cesta 44, Maribor. 1535

Mebilirano sobo,

lepo in zračno v Sodni ulici oddam takoj. Vprašati v trgovini Ivan Kravos, Aleksandrova c. 13. 1515

Novo zidana hiša

na prodaj, 4 sobe, 2 kuhinji, vrt in veranda, 10 minut od glavnega trga. Naslov v upravi lista. 1536

Hitro popravilo ur,

ceneno in točno z 1-5letnim jamstvom pri tvrdki A. Stojec, Maribor, Jurčičeva ulica št. 8. Po stenske in stoječe ure se pride na dom. XVII

Kranjske klobase,

prvovrstne in kislo zelje na debelo za gostilničarje in na drobno za vsakega dobavlja trgovina, Meljska cesta 24. 1526

Hišo,

stanovanje prosto, pri parku prodaja Din 140.000 Zagorski, Maribor, Tattenbachova ulica 19. 1533

Jedilni krompir

po 50 para za kg v trgovini Josip Kreml, Meljska cesta 9. 1527

Posredovalnica Iv. Godina,

Maribor, Tattenbachova ulica 19/1 prodaja:

Graščinsko posestvo z nad 200 oralov pri Ljubljani. Cena 900.000 Din.

Graščinsko posestvo z gostilno, ob državni cesti, ugodni plačilni pogoji.

Kmečko posestvo, obsegajoče okroglo 100 oralov, da se deliti na tri dele. Cena 280.000 Din.

Vinogradno posestvo, na deželi, obsega 25 oralov. Cena 180.000 Din.

Posestvo, 14 oralov, 10 min. od železni-

ške postaje, redi se lahko 6 glav goveje živine. Cena 120.000 Din.

Tri posestva pri tovarnah v ceni od Din 100.000 do Din 250.000.

Prvovrstno gostilno, samo resnim reflektantom nudim. »Periferija.«

Enonadstropno hišo z restavracijo. »Centrum«, Maribor.

Hotel z restavracijo in trgovino v lepem trgu. Cena Din 400.000.

Hotel z restavracijo v zakup za daljšo dobo. Odkup inventarja.

Hiša s trgovino z mešanim blagom in 6 oralov vinogradnega posestva. Cena Din 200.000.

Enonadstropno trgovsko hišo v trgu Dolenjsko, nasproti cerkve. Cena Din 110.000.

Pritlična hiša s trgovino z mešanim blagom pri glavni cesti in postajališču. Cena Din 125.000.

Manjša in večja posestva, hiše, vile, trgovske lokale, gostilne itd.

Dalje iščem vseh vrst posestva, hiše, vile, gozdna posestva za svoje reflektante. 1532

TRENCH COAT

za
dame in gospode
IDEALNO OBLAČILO
za
zimo in leto!

L. ORNIK
KOROŠKA 9.

Vsakemu birmancu
žepni kln
gratis

NAJLEPSA BIRMSKA DARILA

pri

J. PETELN-U, Maribor, Gosposka 5

Ure, zlatnina in srebrnina

1511

Kupim razno pohištvo,

posteljnino, obleke, čevlje, damsko kolo. Plačam v gotovini. Pismene ponudbe na Makor, Ruška cesta 35. 1502

Oddam

solčno meblvano sobo s 1. junijem. Pristan 6/I. 1500

Lepo meblvano sobo

oddam takoj boljšemu gospodu. Ob železnici 8/I, vrata 5. 1493

Prazno sobo

oddam takoj osebi z lastnim pohištvom. Stritarjeva ulica 5/I. 1490

Prodajam pohištvo,

obleke, perilo, čevlje za gospode, gospe in otroke. Prodajam tudi gramofon in drugo. Starinarna Peteln, Maribor, Orožnova ul. 1, pri glavni pošti. 1489

Pozor!

Sprejemam abonente na dobro domačo hrano. Obed in večerja Din 13. Za neabonirane obed Din 7, večerja po zahtevi. Točim prvovrstna vina liter po 12, 16 in 18 Din. Na zalogi vedno sveže pivo iz sodčkov. Za obilen obisk se priporoča J. Kos, Cvetlična ulica št. 11. 1476

Stole vpletam

s prvovrstno trstiko in sprejemam v popravilo vsakovrstne košare in sita. Josip Antloga, košarski in sitarski mojster, samo Trg svobode, zraven mestne tehnice. 529

Sobo in črkoslikanje,

barvanje fasad izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. IX

Najvišje cene

plača za staro zlato, srebro in novce kakor tudi za zobovje M. Ilger-ja sin, Maribor, Gosposka ulica 15. 1548

Gramofone

popravlja najbolje in najceneje melanična delavnica Justin Gustinčič, Tattenbachova ulica. 14. 602

Nove razglednice!

Izšlo je 60 krasnih posnetkov Maribora in okolice. Za preprodajalce odgovarjajoče cene. Trgovina s papirjem F. Novak, Gosposka ulica. Založba 170 krajevnih posnetkov. 1256

Predtiskanje najmodernejših vzorcev,

kakor tudi popravilo svilenih nogavic v ateljeju za perilo Rupnik, Slovenska ulica 20. 833

Elektroinstalacije,

montaže vil, stanovanj, tovarniških poslopj vsaka montažna popravila, popravila motorjev najcenejše izvršuje Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ul. 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga, motorjev po konkurenčni ceni. XII

Birnska darila

najceneje pri J. Mulavec, Maribor, Kralja Petra trg 1. Ogled neobvezen, neugajajoče se zamenja ali vrne denar. 1505

Mizarstvo Ciril Razboršek,

Taborska ulica 22, izdeluje pohištvo in renoviranja. XV

Za nemško konverzacijo

sprejem otroke. Naslov v upravi lista. 1530

ZA BIRMO REDUCIRANE CENE!**Velika izbira vseh vrst ur**

kakor tudi zlatnine in srebrnine. Oglejte si mojo zalogo! K nakupu se ne sili! 1510

Urar F. KNESER, preje H. Kiffmann, Maribor Aleksandrova cesta 27 pri glavnem kolodvoru

Sivi lasje

dobivajo naravno barvo in mladostno svežost brez barvanja. Že 20 let izkušeno. Natančnejša pojasnila brezplačno. — A. ZORKO — MARIBOR. Poštni predal 80. 1352

Ako nameravaš zidati hišo

preskrbi najceneje vožnje s konji ali avtom Veletrgovina s surovinami in prevoz tovora

Ivan Sluga

Maribor, Tržaška cesta 5, telefon 22-72

Istotam tudi najcenejši prevoz selitev s konji ali avtomobili. Prevzame tudi ob vsakem času selitve na deželi

Hišni posestniki ki jim vlaga uničuje **stavbeniki** vrednost njihovih hiš in vsi, ki hočejo vlažno zidovje osušiti oziroma zavarovati pred vlago in vodo, naj uporabljajo naš absolutno zanesljivi izolacijski preparat

„ISOL“

Prospekti z navodili uporabe pošilja brezplačno Ljubljanska komercijalna družba, Ljubljana, Bleiweisova ulica 18

Posnetki z**„AUTOFOTOM“**

v nedeljo do 1/2 13. ure

1528

6 slik 15 Din

Inserirajte

v

„Večerniku“**Kožuhovino, zimske obleke in preproge**

se čez poletje proti garanciji prevzamejo. 20% popust pri popravilu kožuhovin. Čepice vseh vrst se po meri izdelujejo. Za društva zelo nizke cene.

Sportne čepice od	Din 20.—	naprej
auto-čepice od	50.—	„
gasilske čepice od	40.—	„
čepice za motocikliste od	50.—	„
bele čepice od	60.—	„
železničarske čepice od	50.—	„

K. GRÄNITZ, Maribor

Gosposka ul. 7

1519

„SIDRO“**PRAŽENE MEŠANICE KAVE**

Three Anchor	1/4 kg	Din 27.—
Special mešanica	1/4 „	24.—
I.	1/4 „	21.—
II.	1/4 „	18.—
III.	1/4 „	15.—
IV.	1/4 „	13.—
Kava Hag mali zavitek	„	14.—
Kava Hag veliki zavitek	„	27.—

1503

Z. ANDERLE

MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 20

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem z današnjimi dnevi otvoril novo trgovino s

FOTO-MATERIJALOM, KOZMETIKO IN PARFUMERIJJO NA TRGU SVOBODE ŠT. 6 (V SCHERBAUMOVEM PAVILJONU)

Na zalogi bom imel prvovrstne aparate svetovnih znamk, kakor Voigtlander, Zeiss-Ikon, Rodenstock, Agfa itd., najboljše vrste papirja in plošče po zelo nizkih cenah. Temnica za amaterje vedno na razpolago. Interesente poučujem brezplačno. Izdeloval bom vsa dela za amaterje z največjo pažnjo. Svoje stare odjemalce prosim, da me tudi nadalje posetijo v moji novi trgovini, druge pa, da se prepričajo o moji skrbni in strokovno izbrani zalogi. 1484

FOTO CENTRALA V. VLAŠIČ MARIBOR, TRG SVOBODE 6

Poiskusite naše nove pekarske specialitete

kakor: Stole a la cokozette, sijajne v okusu in trajne
Samostanske rogličke iz francoskega testa

Pravi tirolski sadni kruh (ni za zamenjati z drugimi izdelki) v vsaki velikosti, trajen

Gasteinski prepečenec v vseh oblikah, izvrstno čajno pecivo, veselje vsake gospodinje

Pravi opatijski prepečenec, izvrstnega okusa

in naši vsestransko znani in priljubljeni orehovi roglički, požunjski upognjenci - n vinske palčice, venčasti kolači itd.

Pekarna Schmid, Maribor, Jurčičeva ulica 6

Preprodajalci popust!
Pošilja se na vse strani!

TOVARNA GLASBIL IN GRAMOFONOV

Gramofoni od Din 298— dalje
Mandoline " 136— "
Viole " 95— "
Gitare " 207— "
Trombe " 505— "
Ročne harmonike " 85— "

3361

PRODAJALNA: TRG SVOBODE
Nova Scherbaumova zgradba

Reklamni nakup!

Zlate, srebrne in nikljaste ure
za dame in gospode prodajamo
po čudovito nizkih cenah.
Za vsako uro garancija!

Najugodnejša priložnost za nakup
birmskih daril!

Oglejte si cene v izlozbi!
Prodaja tudi na obroke!

M. JILGER-JEV SIN
urar 1463
MARIBOR, Gosposka 15

PARNA BARVARNA IN
KEMIČNA ČISTILNICA

PAVEL NEDOG

Gosposka ul. 33, telefon 2127
Razlagova ul. 22, telefon 2280

**Nepremočljive
pristnobarvne
tkanine za
solnčne plahte
najboljše
kvalitete**

Ležalne stole

za solnčenje, pleteno po-
hištvo, potnekošare, galan-
terijo, drobnarije, parf-
merijo, vrvarske izdelke,
motvoz itd.

1902

nudi najugodnejše

Drago Rosina
Maribor, Vetrinjska ul 26

WEKA
MARIBOR

Lepa obleka za mal denar

Dobro moško blago v vseh barvah in modernih
vzorcih, 3 m za kompletno obleko samo **Din 180--**
Cela obleka po sporočilu prsne širine, trebušnega
obsega in hlačne dolžine **samo Din 330--**
Vpošiljatev se izvrši pri predplačilu zneska ali po
povzetju franko vsake pošte, nezacarinjeno.

Arnold Weisz,
expedit, **Levice 42 ČSR.**

1524

Antiseptično preparirana desinficirana

Je znatno bolj zdrava in zanesljiva, ker je njeno antiseptično in
profilaktično delovanje preizkušeno od drž. bakteriološkega zavoda
v Pragi. Kdor ceni svoje zdravje, sme uporabljati samo PRIMEROS!
Zahtevajte jo povsod. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah
in sličnih trgovinah.

EKSPORTNA HIŠA „LUNA“ LASTNIK: A. PRISTERNIK

Maribor, Aleksandrova cesta števil. 19

Za pomladansko sezijo, binkošne praznike in birmo **nudim** bogato zalogo in sicer:
Otroške nogavice, par od Din 5- naprej, črne, drap, sive, rjave in bele moške nogavice od Din 5- naprej, damske
nogavice od Din 7- naprej, flor nogavice od Din 12- naprej. Za kakovost prevzamem polno garancijo! Nadalje nudim
vezenine pro m od Din 75 naprej, čipke m od Din 1- naprej. Razni sukanec, prejico za vezenje, šivanke, gumbice in
druge potrebščine za krojače in šivilje po brezkonkurenčnih cenah. Lastna pletilnica in predtiskarija! Srajce, spodnje hlače,
kravate, palice, dežnike v bogati izbiri po znižanih cenah. Otroške usnjene čevljičke in sandale ročno delo od Din 24- naprej.
Svilene trake od Din 1- naprej.

1212

Najsigurnejša vožnja na:

Made
in England

DUNLOP
FORT

SKLADIŠČA IN ZASTOPSTVA:

MARIBOR, „Jugu“ družba z o. z.

BEOGRAD, F. Melamed, Stra- BANJALUKA, Stričević i Co.;
hiniča bana 77; LJUBLJANA, BROD n./S. M. Samlaj; VA-
I. Gorec nasl.; CELJE, Lad RAZDIN, Luka i Lovrenčič;
Ropas; SUBOTICA, Kain Lai- CRIKVENICA, Ivan Hautz;
čo: NOVISAD, Milan Berl; OSIJEK, Pavlović i drug,
SPLIT, Anton Levaj; SARA- Gundulićeva 82; KOPRIVNI-
JEVO, »Komerčium« trgovač- CA, Valić i drug; BOKA KO-
ko poduzeće, Kralja Petra 37; TORSKA, Veliša Vuksanović.

Generalno zastopstvo **DUNLOP**

Zlatko Kardoš - Zagreb - Jurišićeva ul. 3.

692

Po dvigu konkurza

trdke Maks Durjava & Co., Maribor, Gregorčičeva 24, so v zalogi še
velike množine vseh vrst moškega perila, srajce iz cefirja, poplina, pana-
ma, športne in bele srajce, nočne srajce in spodnje hlače vseh vrst, kakor
tudi različni cefirji, popelini, šifoni i. t. d. in se bo od danes naprej prod-
ajalo to blago izdatno pod tvorniško ceno.

Zaloga je tudi velika izbira pižam in blaga za pižame.

Prodaja se vrši na veliko in na drobno edino le v tovarni: Gregorči-
čeva ulica 24.

1213

Naznanilo!

Cenjenim interesentom vljudno naznanjamo, da sta se firmi
Radio-Ljubljana podružnica Maribor in
Radio-Maribor, združili in poslujeta pod
imenom »Radio-Ljubljana podružnica Maribor« v novem lokalu
na **Aleksandrovi cesti 44.**

1507

Radio-Ljubljana podr. Maribor